

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 5C/47/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8218202367
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Krochtová
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2020:8218202367.9

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudkyňou JUDr. Katarínou Krochtovou v právnej veci žalobcov: 1./ Q. O., K.. XX.XX.XXXX, 2./ Q. O., K.. XX.XX.XXXX, 3./ Q. O., K.. XX.XX.XXXX, 4./ G. O., K.. XX.XX.XXXX, 5./ W. O., K.. XX.XX.XXXX, všetci bytom O. XX, 044 45 Košický Klečenov, zast. JUDr. Peter Harakály, advokát so sídlom Mlynská 28, 040 01 Košice, proti žalovanému KOOOPERATIVA poisťovňa, a.s., Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zast. JUDr. Felix Neupauer, advokát so sídlom Dvořákovo nábrežie 8/A, 811 02 Bratislava, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

- I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy: žalobcovi v 1. rade sumu 20.000,- Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobkyni v 2. rade sumu 15.000,- Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobcovi v 3. rade sumu 15.000,- Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobkyni v 4. rade sumu 20.000,- Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku; žalobkyni v 5. rade sumu 15.000,- Eur, v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .
- III. Žalobcom v 1. až 5. rade p r i z n á v a voči žalovanej n á r o k na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prisúdenej sumy, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 05.11.2018 domáhali voči žalovanej ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, každý v sume po 30.000,00 Eur. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 06.11.2016 došlo v smere od obce Malcov na Bardejov k dopravnej nehode, pri ktorej zahynula O. O., K.. XX.XX.XXXX, manželka žalobcu v 1. rade a matka žalobcov v 2. až 5. rade. Dopravnú nehodu zavinila S. J., Y. Q., K.. XX.XX.XXXX, ktorá na uvedenom úseku cesty viedla osobné motorové vozidlo zn. Š.S. E., A.: O. XXXBD a pri prejazde pravotočivej zákruty neprispôsobila rýchlosť jazdy svojím schopnostiam, vlastnostiam vozidla a poveternostným podmienkam, na mokrej vozovke dostala šmyk, prešla s vozidlom do ľavého jazdného pruhu, kde narazila do oproti idúceho vozidla zn. O. XXX I., A.B.: S. XXXDR, ktoré viedol vodič Q. I. a v ktorom sa viezla aj nebohá O. O.. Na základe toho bola S. J. na základe rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5To/9/2018 zo dňa 10.05.2018 uznaná vinnou zo spáchania prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a) Trestného zákona. Za spôsobenú škodu zodpovedá poistený prevádzkovateľ motorového vozidla podľa § 427 Občianskeho zákonníka, resp. poistený vodič podľa § 420 a násl. Občianskeho zákonníka. Prevádzkovateľ vozidla mal v čase škodovej udalosti uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. u žalovanej. Priamy nárok poškodeného voči poisťovateľovi je daný § 15 zákona č. 381/2001 Z. z. V dôsledku dopravnej nehody spôsobenej S. J. došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcov tak, že bola narušená celistvosť ich rodiny, bolo zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, pričom následky sú neodstrániteľné, neopraviteľné. Strata milovanej manželky a matky veľmi

negatívne zasiahla do života žalobcov, ktorí mali so zosnulou veľmi blízky vzťah. Psychická trauma, ktorú žalobcovia touto udalosťou utrpeli, zanechala nezmazateľné stopy a táto tragická udalosť sa navždy vryla do ich života. Tým došlo k zásahu do práva žalobcov na súkromie ako jedného z čiastkových osobnostných práv fyzickej osoby podľa § 11 Občianskeho zákonníka. Tragickou udalosťou žalobcovia utrpeli aj citovú stratu spočívajúcu v nepríjemných pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Spolu prežívaná radosť bola nahradená smútkom a starosťami. Vzhľadom na závažnosť ujmy, ktorá žalobcom vznikla, žiadna z morálnych foriem zadost'učinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka by v danom prípade nepostačovala k tomu, aby bola primerane vyvážená a zmiernená vzniknutá nemajetková ujma. Keďže Občiansky zákonník v § 11 a § 13 priznáva žalobcom ako rodinným príslušníkom obete dopravnej nehody právo požadovať náhradu nemajetkovej ujmy, náhrada tejto ujmy je aj podľa judikatúry ESD krytá povinným zmluvným poistením motorového vozidla. Na podporu svojich tvrdení žalobca poukázal na rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C-22/12 zo dňa 24.10.2013. V zmysle tohto rozsudku medzi škody, ktoré sa musia z povinného zmluvného poistenia nahradiť, patrí aj nemajetková ujma, ak možno náhradu tejto ujmy požadovať podľa vnútroštátneho práva. Vnútroštátne právo možnosť náhrady nemajetkovej ujmy priznáva žalobcom v § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka, a preto aj ich ujma je krytá z povinného zmluvného poistenia.

2. K žalobe sa vyjadrila žalovaná prostredníctvom svojho právneho zástupcu v podaní doručenom súdu dňa 20.12.2018. Vo vyjadrení žalovaná s poukazom na § 15 ods. 1 CSP vzniesla námietku miestnej príslušnosti Okresného súdu Bardejov a navrhla, aby žaloba bola postúpená Okresnému súdu Bratislava I ako všeobecnému súdu žalovanej. Nárok žalobcov neuznala v celom rozsahu a považovala ho za neoprávnený a bez právneho dôvodu. Podľa názoru žalovanej zákon č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len zákon o „PZP“) sa nevzťahuje na náhradu nemajetkovej ujmy a povinnosť zahrnúť tento inštitút do poistných zmlúv. Podľa názoru žalovanej žalobcami zmienený rozsudok ESD žiadnym spôsobom nestanovil, že pasívna legitímácia poisťovateľov podľa zákona o PZP je v sporoch o zaplatenie nemajetkovej ujmy pozostalých automaticky daná. Žalovaná poukázala na § 4 ods. 2 zákona o PZP, § 442 a násl., § 444 Občianskeho zákonníka a dodala, že pod takto vymedzenú škodu Zákon o PZP neumožňuje subsumovať náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ sa tak poistený s poisťovňou nadštandardne nedohodne v poistnej zmluve. Žalovaná poukázala na nejednotnosť rozhodovania slovenských súdov v otázke možnosti subsumovania pod pojem škoda na zdraví v zmysle zákona o PZP aj náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 11 a násl. Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.09.2013, sp. zn. 3Cdo/176/2012, podľa ktorého právo na náhradu škody a právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby podľa platnej právnej úpravy predstavujú dve samostatné práva, ktoré sú podmienené rôznou sférou ochrany podľa Občianskeho zákonníka. Okrem toho žalovaná poukázala na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/301/2012 zo dňa 31.03.2016, v ktorom sa tento súd odvolal na svoj skorší rozsudok sp. zn. 4Cdo/168/2009 a z ktorého zjednodušene vyplýva, že náhrada nemajetkovej ujmy spôsobená blízkym osobám usmrtených obetí pri dopravnej nehode nespadá do povinného zmluvného poistenia. Žalovaná tiež vyslovila názor, že vzhľadom na to, že od rozhodného obdobia nedošlo k žiadnej zmene relevantnej vnútroštátnej právnej úpravy, nie je ani v čase po rozsudku ESD absolútne legitímny dôvod na zmenu výkladu príslušných zákonných ustanovení a ad hoc rozširovanie účelu zákona o PZP a jeho cieľov oproti tým, ktoré boli celkom jednoznačne a nesporne zamýšľané a stanovené samotným zákonodarcom. Opačný postup potom nie je možné vyhodnotiť inak ako snahu zhojiť nečinnosť zákonodarcu priamou aplikáciou smerníc EÚ, pričom táto je vo vzťahu k žalovanej, vzhľadom na jej súkromnoprávny charakter, vylúčená. Ak by aj žalovaná pripustila odlišný názor v otázke jej pasívnej vecnej legitímácie, uviedla, že vo vzťahu k nej je poistnou udalosťou dopravná nehoda a zásah do osobnostných práv žalobcov nastal sprostredkované v dôsledku reakcie na následky dopravnej nehody. Preto podľa názoru žalovanej neexistuje vo vzťahu k žalobcom a uplatňovanej nemajetkovej ujme priama príčinná súvislosť s poistnou udalosťou ako takou v zmysle § 5 ods. 1 písm. b) zákona o PZP. Žalovaná teda namietala svoju pasívnu vecnú legitímáciu, pričom dodala, že keby aj táto bola daná, nie je povinná takéto nároky hradiť z titulu absencie priamej príčinnej súvislosti s poistnou udalosťou. Záverom žalovaná dodala, že ak by aj bola zaviazaná k náhrade nemajetkovej ujmy, považuje za podstatné skúmať aj okolnosti na strane vinníka dopravnej nehody, jeho počínanie v čase po dopravnej nehode, jeho osobné a majetkové pomery, ktoré považuje za rozhodné vo vzťahu k prípadnej primeranosti výšky náhrady nemajetkovej ujmy.

3. K vyjadreniu žalovanej sa vyjadrili žalobcovia podaním doručeným súdu dňa 18.04.2019. Pokiaľ ide o námietku miestnej príslušnosti tunajšieho súdu, žalobcovia poukázali na § 19 písm. b) CSP a trvali na tom, že miestna príslušnosť tunajšieho súdu je daná tým, že v jeho obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody alebo iného nároku odvodeného z dopravnej nehody. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitimitáciu žalovanej, žalobcovia poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, v ktorom najvyšší súd uzavrel, že je daná pasívna vecná legitimitácia poisťovateľa škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla v prípade nárokov osôb na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej úmrtím blízkej osoby vyvolaného prevádzkou motorového vozidla. Okrem toho žalobcovia argumentovali aj rozhodnutím Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 666/2016-36 zo dňa 11.10.2016, v ktorom okrem iného ústavný súd konštatoval, že úlohou súdov pri rozhodovaní je ustáliť, či extenzívny výklad pojmu škoda použitého v zákone o povinnom zmluvnom poistení bude viesť k aplikácii práva contra legem alebo či naopak, zaužívané výkladové postupy a rešpektovanie súvislostí dotknutých právnych inštitútov a kategórií umožňuje zmysluplne zahrnúť pod zákonnú terminológiu aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu aprobovaných in abstracto v ustanoveniach Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Pokiaľ súdy postupovali podľa druhej z uvedených možností, Ústavný súd SR to nepovažoval za prejav svojvôle vedúcej k ústavnej neudržateľnosti. Žalobcovia aj vzhľadom na uvádzanú judikatúru Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR trvali na tom, že pretrhnutie väzieb, na ktorých utváranie má osoba v rámci práva na súkromný a rodinný život, v širšom zmysle v rámci práva na ochranu vlastnej osobnosti, právo, nastáva priamo ako následok konania pôvodcu neoprávneného zásahu súčasne so smrťou blízkej osoby. Na základe toho navrhli žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

4. Súd vo veci nariadil pojednávania, ktoré sa uskutočnili v dňoch 13.09.2019, 13.11.2019, 27.01.2020 a 11.06.2020. Na pojednávaniach bol prítomný právny zástupca žalobcov, ako aj právny zástupca žalovanej a v čase konania výsluchov strán sporu, boli na pojednávaní prítomní aj žalobcovia. Na pojednávaní dňa 11.06.2020 súd vyhlásil rozsudok.

5. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s obsahom žaloby, jej prílohami, a teda rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5To/9/2018-499 zo dňa 10.05.2018, rozsudkom ESD vo veci Haasová, sp. zn. C-22/12, predžalobnou výzvou zo dňa 24.10.2018, lekáorskými správami žalobkyne v 2. rade (č. l. 19-41 spisu), znaleckými posudkami č. 83/2018 a č. 7/2018 vo veci hodnotenia a uplatnenia sťaženia spoločenského uplatnenia za úraz žalobkyne v 2. rade (č. l. 42-59 spisu), písomnou výpoveďou žalobkyne v 2. rade (č.l. 144 spisu), lustráciami týkajúcimi sa S. J.Y., vyjadreniami právnych zástupcov strán sporu, prednesmi právnych zástupcov strán sporu na pojednávaniach a výpoveďami žalobcov v 1., 3., 4. a 5. rade. Z pripojeného spisu tunajšieho súdu sp. zn. 2T/110/2017 súd oboznámil s obžalobou, rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. 2T/110/2017 zo dňa 24.11.2017, odvolaním prokurátora zo dňa 08.12.2017, vyjadrením obžalovanej S. J. k odvolaniu zo dňa 08.01.2018 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 5To/9/2018-499 zo dňa 10.05.2018.

6. Právny zástupca žalobcov na pojednávaniach poukázal na to, že výška náhrady nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov je odôvodnená stratou najbližšieho človeka - matky, ktorá utrpela smrteľné zranenia pri dopravnej nehode, čím došlo k výraznej zmene kvality súkromného a rodinného života žalobcov, pričom túto ujmu považujú za závažnú a nezvratnú. V rámci záverečnej reči právny zástupca uviedol, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že následkom dopravnej nehody došlo k ťažkému ublíženiu na zdraví s následkom smrti blízkej osoby, čo malo za následok závažný zásah do práva na ochranu osobnosti spočívajúceho v obmedzení súkromného, manželského, rodinného života u žalobcov. Smrťou manželky a matky došlo k nedovolenému zásahu do osobnostného práva poškodených, konkrétne došlo k zásahu do práva na súkromie, na ktoré majú právo v zmysle § 11 Občianskeho zákonníka a tiež v zmysle čl. 19 ods. 2 Ústavy SR. Bola narušená celistvosť ich rodiny. Následky sú nenapraviteľné a neodstrániteľné. Strata manželky a matky veľmi negatívne zasiahla do súkromia žalobcov, ktorí mali so zosnulou veľmi blízky a citový vzťah. Všetci žalobcovia utrpeli traumy, utrpeli psychické problémy, čo na žalobcoch zanechalo trvalú a nezmazateľnú stopu. Táto tragická udalosť, pri ktorej zomrela manželka a matka sa natrvalo vryla do života žalobcov, čo bolo tiež vykonaným dokazovaním preukázané. V dôsledku tragickej udalosti došlo k závažnej ujme, ku zmareniu rodinného života s milovanou manželkou a matkou. Došlo k pretrhnutiu rodinných, citových, emocionálnych väzieb s osobou blízkou, došlo k citovej ujme spočívajúcej v pocitoch úzkosti, smútku, zúfalstva a šoku. Radosť, na ktorú má každý právo bola nahradená smútkom a vznikom nových starostí. Žiadna z morálnych foriem zadostučinenia podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nepostačuje, aby bola zmiernená vzniknutá nemajetková ujma na strane žalobcov. Vzhľadom na preukázané skutočnosti, zákonné kritéria a pomery posudzovaného

prípade, žalobcovia v 1. až v 5. rade pokladajú za primeranú náhradu im spôsobenej nemajetkovej ujmy vo výške 30.000,00 Eur, každému zvlášť. Uplatnili si aj trovy konania vo výške 100%.

7. Právny zástupca žalovanej na pojednávaní uviedol, že ak už súd pripustil, že nároky žalobcov možno uspokojiť plnením z povinného zmluvného poistenia, potom rozporujú výšku požadovaného nároku, pričom sa domnievajú, že je potrebné zohľadniť správanie škodcu, ktorý spôsobil dopravnú nehodu, pričom vinníčka sa žalobcom ospravedlnila a v dôsledku spôsobenia dopravnej nehody sama trpí psychickými problémami. Žalovaný nepopieral, že žalobcovia pri dopravnej nehode prišli o blízkeho príbuzného, o matku, avšak sú toho názoru, že v priebehu konania je potrebné preukázať opodstatnenosť výšky nároku a prihliadnúť aj na skutočnosť, že poškodené osoby neboli v čase dopravnej nehody pripútané bezpečnostným pásom. Tiež poukázal na to, že poisťovňa v rámci nárokov žalobcov, ktorí sa domáhajú náhrady nemajetkovej ujmy, prostredníctvom povinného zmluvného poistenia vystupuje v tomto vzťahu oproti vinníkovi dopravnej nehody ako ručiteľ. Túto okolnosť je podľa jeho názoru potrebné v konaní zohľadniť. Pokiaľ ide o princíp proporcionality s ohľadom na nároky žalobcov, poukazuje na to, že len žalobca v 1. rade a žalobkyňa v 4. rade v čase dopravnej nehody žili s O. O. v spoločnej domácnosti a pokiaľ ide o deti alebo jej, tak len žalobkyňa v 4. rade bola v čase dopravnej nehody neploletá. Vo vzťahu k žalobkyňi v 2. rade uviedol, že táto pri dopravnej nehode síce utrpela aj iné ujmy, avšak tieto si podľa jeho názoru môže nárokovať či už titulom bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia a podobne. Tiež poukázal na to, že žalobkyňa v 2. rade v čase dopravnej nehody už mala založenú vlastnú rodinu. V čase dopravnej nehody žalobca v 3. rade a žalobkyňa v 5. rade nebývali s matkou v spoločnej domácnosti, obaja žili a pracovali v Českej republike. Preto je potrebné tieto skutočnosti zohľadniť. V záverečnej reči právny zástupca uviedol, že zotrvávajú na procesnej obrane o tom, že žalovaná strana nie je pasívne vecne legitimovaná. Okrem toho uviedol, že medzi žalovanými sumami a medzi tým, čo vyplynulo z dokazovania, je hrubý nepomer. Podľa neho z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zásah do rodinného života žalobcov nie je taký, ako ho žalobcovia hodnotia v žalobe. Z dokazovania vyplynulo, že významnosť vzťahov medzi O. O. a jednotlivými žalobcami sa výrazne líši, pričom žalobný návrh o zaplatenie tieto rozdiely nijako nereflektuje. Preto považujú každý jeden z týchto nárokov za nedostatočne odôvodnený s ohľadom na princíp určitosti. Okrem toho poukázal na preukázanú nemajetnosť vinníčky dopravnej nehody a žiadal zohľadniť mieru spoluzavinenia následkov dopravnej nehody, a to s ohľadom na to, že O. O. v čase dopravnej nehody nebola pripútaná bezpečnostným pásom. Na základe toho navrhli, aby súd žalobu zamietol a žalovanej priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Na pojednávaní žalobca v 1. rade v rámci svojho výsluchu uviedol, že s manželkou boli manželmi 27 rokov. Mali veľmi dobrý vzťah, často chodili spolu do prírody aj s deťmi, na huby, opekali spolu. Jeho manželka bola zlatý človek, veľmi mu chýba a dodal, že keby neboli deti, nebol by tu už ani on. Po smrti manželky je to úplne iný život, všetko je na ňom. V priebehu výsluchu sa žalobca v 1. rade rozčítal a mal slzy v očiach. Po zistení, že manželka nežije, mal úzkosť a zlosť na dotýčnú osobu, ktorá zavinila dopravnú nehodu. Uviedol, že na deťoch sa smrť manželky veľmi zle podpísala, syn (žalobca v 3. rade) je z toho úplne hotový, je psychicky na tom zle, vybuchuje. Odišiel do Čiech, ale on ako otec chce, aby sa vrátil, bojí sa oňho. Dcéra G. (žalobkyňa v 4. rade) je na tom tiež zle. Boli tri dni, v priebehu ktorých za sebou odpadla. O malú K. (vnučku, dcéru žalobkyne v 2. rade) sa treba starať a dcéra Q. si tiež vyžaduje starostlivosť. Po smrti manželky sa u nich atmosféra v rodine zmenila, napr. na Vianoce je to už úplne iné. To už nie je život. Keď ešte žila chodili napr. aj na vianočné trhy do Košíc, ale teraz je už všetko inak. Manželku zvykol ráno odviezť do S. na autobus, lebo od nich z O. autobus nechodí, potom sa vrátil, vychystal deti do školy, keď bol doma navaril. Keď manželka mala poobedňajšiu zmenu a on mal 24-ku, odbehol z práce, vyzdvihol ju v jej práci a odviezol ju domov. Trávili spolu veľa času. Ona bola taká do záhradky, on jej pritom pomáhal. Na otázku právneho zástupcu žalovanej, aby sa vyjadril k tvrdeniu žalobkyne v 5. rade, ktorá výslovne uviedla, že podľa nej si otec mamu nezaslúžil, uviedol, že manželke sa nepáčilo, že robí stále v herni, ale robil to pre zárobok. Keď za ním niekedy prišla do práce - do herne, videla, čo za „háved“ tam chodí, takže sa veľmi bála. Na otázku právneho zástupcu žalovanej, aby sa vyjadril, či trest uložený pani J. považuje za dostatočný, uviedol, že v žiadnom prípade, pretože vyhasli dva ľudské životy. Na jeho ďalšiu otázku, či má byť žaloba podaná z jeho strany formou aj nejakej sankcie voči pani J., uviedol, že 100%. K sume 30.000,00 Eur dospel z dôvodu, že po smrti manželky musel odísť zo zamestnania, musel veľa vecí popredať, aby mohol chodiť za dcérou Q. (žalobkyňa v 2. rade), ktorá ležala v kóme v Bardejovskej nemocnici. Ako už uviedol, aj so G. mal starosti. V súčasnej dobe už pracuje, a to od 05.11.2018, ale dovtedy si privyrábal formou brigád, pretože dcéru Q. nemohol nechať bez starostlivosti. Vyslovil názor, že suma 30.000,00 Eur je v tomto prípade nič.

9. Žalobkyňa v 2. rade pred vykonaním výsluchu uviedla, že vypovedať nebude. V priebehu pojednávania niekoľkokrát opustila pojednávaciu miestnosť, čo súd zaznamenal do zápisnice o pojednávaní. Žalobca v 1. rade a žalobkyňa vo 4. rade ju utešovali. Právny zástupca žalobcov, s prihliadnutím na jej psychický stav navrhol, aby sa k rozhodným skutočnostiam vyjadrila písomne a aby súd k okolnostiam na strane žalobkyne v 2. rade vypočul žalobkyňu v 4. rade.

10. V rukou písanom liste zo dňa 20.01.2020 (č.l. 144 spisu) žalobkyňa v 2. rade uviedla, že keď bola malá, veľmi rada chodila s mamkou do prírody, na výlety, na huby. Mala ju veľmi rada, preto na ňu nezabudne. Keď otehotnela, mamka sa na ňu trochu hnevala, ale vždy stála pri nej. Bola to ona, kto ju odviezol do pôrodnice. Keď sa jej narodila dcéra K., všetci sa z toho veľmi tešili, celú rodinu to spojilo. Mamka jej veľmi pomáhala so starostlivosťou o bábätko. Na deň, keď mali haváriu, si nepamätá. Dodnes tomu nemôže uveriť. Prišla o svoju mamičku a svojho dedka, veľmi jej chýbajú. Bolí to, stále čaká, že mamka sa vráti a bude pri nej. Ona by ju nikdy nenechala. Nevie sa s tým zmieriť. Dievča, ktoré do nich narazilo, jej zničilo život. Nikdy jej to neodpustí. Teraz je chorá a nevie sa postarať ani o seba. Veľmi je vďačná svojmu ockovi a sestre G., pretože jej veľmi pomáhajú. Ocko pomáha hlavne jej, chodí s ňou po lekároch a zase sestra G. sa venuje starostlivosti o malú K.. Dokonca sestra Zuzka má spoločnú izbu s jej dcérou. Ona sa nevláďže o dcéru starať, bolí ju hlava a je šťastná, keď sa cíti dobre a môže sa s malou hrať. No je šťastná a ďakuje Bohu, že žije a môže vidieť, ako jej dcéra rastie.

11. Vzhľadom na to, že výsluch žalobkyne v 2. rade kvôli jej psychickému stavu nebol možný, súd na návrh strany žalobcov vypočul k okolnostiam súvisiacim s touto vecou žalobkyňu v 4. rade. Táto uviedla, že medzi ich mamou a žalobkyňou v 2. rade bol dobrý vzťah. Q. rada čítala, písala, aj keď jej to nešlo, mama ju v tom podporovala, takisto ju mama viedla k tomu, aby sa vedela postarať o seba, o domácnosť. Keď Q. otehotnela, mama sa na ňu aj hnevala, ale potom povedala, že keď sa aj tak stalo, postará sa aj o malú, všetko jej zabezpečila, či už kočík, plienky, bola to mamina prvá vnučka. Pomáhala jej v starostlivosti o dcéru K.. Keď už bola Q. unavená, mama ju poslala oddýchnuť si a zobrala si malú K. k sebe. Vo všetkom jej pomáhala. Vzhľadom na to, že Q. bola štyri mesiace po nehode v kóme a primárka z detského oddelenia Fakultnej nemocnice v Košiciach im povedala, aby jej radšej o smrti matky nehovorili, tak jej povedali, že mama odišla do Bratislavy za zárobkom. Pýtala sa aj na deda a uviedli jej, že ako kamionista je stále na cestách. Niekedy sa stalo, že Q. im povedala, že tu bol dedo a mama a oni vedeli, že rozpráva od veci. Asi po roku od nehody bola na liečení v Kováčovej a tam jej lekári, odborníci oznámili, čo sa stalo, že mala nehodu, že mama aj dedo zomreli. Keď sa vrátila domov, tak bola úplne zmenená, nadávala im a hnevala sa na nich, že jej to nepovedali. Q. často spomína mamu, napr. pri hre s malou K. jej povie, že babka by to robila takto a podobne. Neprejde deň, aby Q. nešla zapáliť mame sviečku na cintorín. Na otázku právneho zástupcu žalovanej, aby sa vyjadrila, aký bol vzťah medzi žalobkyňou v 2. rade a biologickým otcom maloletej K., uvádza, že pred nehodou žila Q. aj s X. J. v Seni. Po nehode sa to celé zmenilo. Keď sa Q. vrátila domov, bola dlhší čas ležiaca a ona mala v izbe nielen ju, ale aj malú K. a vstávala raz k jednej a raz k druhej. X. im veľmi nepomáhal. Ani Vianoce v roku 2016 už netrúvil u nich, ale odišiel k svojim. Potom ešte prišiel pozrieť K. asi raz a odvtedy nič. Výživné im neplatí, sem - tam niečo pošle. Žalobkyňa v 4. rade dodala, že v čase, keď sa starala o Q. a K., si nemohla dokončiť ani odbornú prax, pretože nemala na to priestor. Hoci Q. pred smrťou mamy žila v Seni, keď porodila v Košiciach, hneď boli všetci pri nej, každý deň k nej chodili. Mama sa snažila všetko zabezpečiť tak, aby v prípade, keď prídu na návštevu, mali všetko potrebné. Žalobca v 1. rade dodal, že po nehode bol aj Jožko z toho hotový, pretože Q. akoby ho ani nepoznala, mala k nemu odpor.

12. Žalobca v 3. rade na pojednávaní v rámci svojho výsluchu uviedol, že asi dva mesiace pred nehodou odišiel za prácou do Čiech. Mama ho prehovárala, aby nikam nešiel, aby ostal doma. Bol s ňou v stálom telefonickom kontakte. Bolo to dva mesiace a jeden deň, čo odišiel do Čiech, keď mu zavolať sused, aby zavolať domov, že sa niečo stalo. Vtedy mu otec ani nechcel oznámiť, čo sa stalo, chcel len, aby prišiel domov. Nakoniec mu sused povedal, že mu zomrela mama. Keď došlo k nehode, mama aj s ďalšou rodinou boli zapáliť sviečky zosnulým príbuzným v Bardejove. Mama mu povedala, že idú do Bardejova a on čakal, že mu zavolá ako bolo. Po nehode a po smrti matky sa zmenil celý život. On ostal žiť na O.. Do Čiech sa naspäť vrátil asi až pred rokom. Všetko je úplne iné. Aj sestra Q., ktorá bola účastníčkou dopravnej nehody je iná, má psychické problémy, niekedy to vyzerá tak, ako by jej preskočilo. Uviedol, že s mamou mali veľmi dobrý vzťah, so všetkým sa jej zveroval. Viac vyhľadával pomoc matky, ako otca. Trávil s nimi ako s deťmi veľa času, robili oslavy, chodili na huby. Aj keď prišla z práce, nepovedala, že je unavená, ale vždy sa im venovala. Ďalej uviedol, že mamka robila na zmeny, mala poobedňajšie a

ranné. Vždy keď prišla z práce, spolu varili, učila ich prať, nikdy nezabudne ako on, mama a sestra W. stáli nad vaňou. Vždy keď prišla z práce, robila im aktivity, aby nesedeli pri počítači alebo pri televízore. Každý piatok a sobotu organizovala rodinné stretnutia, aby ako rodina trávili čo najviac času spolu. Pamätá si, že hocikedy, keď prišla z práce, povedala: Obliekajte sa a ideme vonku. Niekedy ju čakali pred prácou a ona zase ich pred školou. Súdržnosť celej rodiny držala mama. Po smrti mamy sa zmenilo všetko. Vzťahy sa značne rozbili. Často kráť sa obviňujú, že prečo mamu pustili zapáliť sviečky, prečo ona musela ísť v aute, prečo otec to auto nešoféroval. Potom do toho celého zasiahne sestra Q., ktorá zase jemu vyčíta, prečo obviňuje otca a takto vznikajú konflikty. Preto sa aj vrátil do Čiech. Sestra W. odišla do Košíc. Po smrti mamy sa zmenila aj atmosféra Vianoc. Predtým boli na Vianoce všetci spolu, ráno začali robiť šalát, rezne, staval sa stromček. V súčasnej dobe už Vianoce spolu netrávajú, on už domov na Vianoce nechodí. S otcom je v kontakte a veľmi ho zaujíma, ako sa má neter a sestra Q.. So smrťou mamy sa snaží zmieriť, vraví si, že taký je život. Budú to už tri roky, ale stále sa s tým zmieriť nevie, akoby to bolo včera, že mame zavolať, že idú páliť sviečky a zrazu mu už len sused oznámil, že mama zomrela. Na otázku právneho zástupcu žalobcov uviedol, že Q. I., ktorý zahynul pri dopravnej nehode, bol jeho dedko a býval s nimi v dome na O.. Dedko ho veľa naučil. Na otázku právneho zástupcu žalovanej uviedol, že sestra Martina aj vie o následkoch dopravnej nehody, ale potom sa zmení niečo v jej hlave a správa sa podráždene a nepredvídateľne. Na otázku právneho zástupcu žalovanej uviedol, že rodičia sa pred nimi nehádali, o nijakých bližších problémoch nevie, otec sa o nich normálne staral, ale ak môže zo svojho pohľadu povedať, viac sa o nich staral dedko, samozrejme spolu s matkou.

13. Žalobkyňa v 4. rade pri svojom výsluchu uviedla, že s mamou trávili veľa času a odvtedy, čo zomrela, sa im rozpadla celá rodina. Chodievali spolu do prírody, na huby. Mama ju všetko naučila, a to variť, starať sa o domácnosť. Veľmi jej chýba. Počas výsluchu sa žalobkyňa v 4. rade rozľúťostila a rozplakala sa. Ďalej uviedla, že o všetko sa teraz musia postarať, nakoľko sestra Q. má malú dcéru K., ktorá má teraz tri roky, pričom Q. sa veľmi o ňu postarať nevie, a to vzhľadom na následky autonehody. Mama bola veľmi dobrý človek, držala celú rodinu pokope a odvtedy, čo odišla, je všetko úplne inak. Mama bola jej oporou a teraz všetko ostalo na ocinových pleciach. Mama ich stále viedla k tomu, aby spolu držali pokope, aby mali dobré vzťahy. Teraz je celá domácnosť na jej pleciach a občas je to už na ňu veľa a vybuchuje. Mama robila všetko, starala sa o celú domácnosť, upratovala, prala, varila a teraz toto všetko musí vykonávať ona, dokonca aj lekárka malej K. vie o tom, že sestru Q. musí s ňou pomáhať, a preto k lekárom s malou Nelkou chodí ona. O Q. sa zase stará ocino, chodí s ňou po lekároch. Na jej súkromný život jej neostáva priestor. Po správe o smrti matky sa zrútila, chcela ísť za ňou. Asi po mesiaci po smrti mamy už bola na tom psychicky aj fyzické zle a keď jej zavolali záchranku, zistili, že to bude zrejme vyvolané situáciou okolo smrti mamy. Tak vyhľadala odbornú pomoc MUDr. Kalafusovú v Košiciach, psychiatricku. Berie aj lieky, ale keďže je to finančne náročné, tak si to snaží nejako rozdeliť, ak tie lieky vezme, cíti sa lepšie, ak nie, tak sa jej stane, že v rodine vybuchuje. Vzťahy v rodine po smrti mamy nie sú dobré, nevychádzajú s blízkymi príbuznými, s ktorými žijú v dome. Keď mama žila, snažili sa jej v domácnosti pomáhať, boli pri varení, pomáhali jej aj s inými domácimi prácami. Na otázku právneho zástupcu žalovanej uviedla, že má úzkosť, MUDr. Kalafusová jej dáva termíny raz za mesiac, berie Seroxat 20 mg a Spitomín, ktorý berie 3-krát denne. Na otázku právneho zástupcu žalovanej uviedla, že pani J., Y. Q. im raz poslala list domov a bolo v ňom aj to, že sa hanbí pred Bohom, ale to ju podľa jej názoru nemôže ospravedlniť. Niekedy cítila aj hnev voči nej, rozmýšľala ako sa cíti, v súčasnej dobe už hnev nepocituje, ale nechcela by sa s ňou ako s človekom stretnúť. Na otázku právneho zástupcu žalovanej uviedla, že si myslí, že trest pre pani J. nie je dostatočný, veď im skántrila celú rodinu, zomrela mama, dedo. Sestra je skántréná na celý život, už nikdy nebude taká ako bola a ona sama si nevie predstaviť, aby si založila vlastnú rodinu, lebo na to nemá ani podmienky. Ak je pani J. človekom so srdcom na pravom mieste, určite by ju to malo sprevádzať po celý život. Žalobkyňa v 4. rade tiež uviedla, že žiadne peniaze im mamu nevrátia a tá suma, ktorú si uplatňuje, je ešte málo za to, čo pani J. spravila.

14. Žalobkyňa v 5. rade pri svojom výsluchu uviedla, že po smrti matky sa všetko zmenilo. Tak, ako uviedol jej brat, mama držala rodinu pokope, aj keď robila na zmeny, nikdy nepocitovali, aby sa im nevenovala. Chodili spolu do lesa, na huby, na jazero. Mama im v podstate nahrádzala aj otca. Hoci po škole odišla do Anglicka s priateľom a neskôr do Prahy, vždy si s mamou telefonovali, vždy sa zaujímala ako sa má, či jej niečo nechýba. V ten deň, keď zomrela, volal otec jej priateľovi a ten jej to oznámil. Vtedy sa jej zmenil celý svet. Prišla domov na pohreb. Vianoce po maminej smrti už neboli také ako predtým, bolo tam prázdno. Teraz už domov nechodí, hoci asi 4 mesiace žije a pracuje v Košiciach. Vzťahy v rodine sú už chladné, niekedy si rozumela aj so sestrou G., ale teraz jej sestra príde ako prepnutá. Po smrti matky navštevuje psychológa. Uviedla, že 10. septembra mala narodeniny a otec

jej vôbec nezavolať. Pritom vie, že mama by na ňu nezabudla a určite by jej zablahožerala. So smrťou matky sa stále nevie zmieriť, stále má v telefóne uložené mamine číslo a čaká, kedy jej zavolať. Matke plne dôverovala, mohla sa jej so všetkým zveriť, pričom v súčasnej dobe takého človeka nemá, môže sa síce zveriť priateľovi, ale matku jej nikto nenahradí. Aj na dedka Q. I. má pekné spomienky, v detstve s ním trávila čas, on sa o nich staral a dá sa povedať, že ešte viac ako otec. Na otázku právneho zástupcu žalovanej uviedla, že vzťah medzi rodičmi bol dobrý, mali sa radi, nikdy sa pred nimi nehádali a z jej pohľadu to vyzeralo tak, ako keby si otec mamu ani nezaslúžil. Ak matka a otec mali nejaké problémy, tak mala pocit, že matka ich chcela pred tým všetkým chrániť a nikdy nedala najavo, že by medzi nimi bolo niečo. O bližších problémoch medzi rodičmi nemala vedomosť, pôsobili ako ukázkový pár.

15. Z rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 5To/9/2018-499 zo dňa 10.05.2018 súd zistil, že na podklade odvolania prokurátora odvolací súd zrušil v rozsudku Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2T/110/2017 zo dňa 24.11.2017 výrok o treste a obžalovanej S. J., Y.. Q. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, ako aj trest zákazu činnosti vedenia motorových vozidiel na dobu 4 rokov. Z odôvodnenia tohto rozsudku ďalej vyplýva, že Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 24.11.2017 obžalovanú uznal za vinnú zo spáchania prečinu usmrtienia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, a to v súvislosti s dopravnou nehodou, ku ktorej došlo v smere od obce Malcov na Bardejov a pri ktorej okrem iného zahynula O. O. a Q. O. utrpela vážne zranenia. Z odôvodnenia rozsudku tiež vyplýva, že voči rozsudku tunajšieho súdu podala odvolanie obžalovaná, ktorá okrem iného tvrdila aj to, že obeť nehody neboli pripútané bezpečnostnými pásmi, čo tiež malo vplyv na následok. Z odôvodnenia tohto rozsudku tiež vyplýva, že obžalovaná svoje konanie úprimne oľutovala.

16. Z Lekárskej prepúšťacej správy NsP Sv. Jakuba v Bardejove zo dňa 16.11.2016 (č. I. 27-34 spisu) vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade bola v nemocnici hospitalizovaná od 06.11.2016 do 16.11.2016 z dôvodu poškodenia zdravia pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 06.11.2016.

17. Z Predbežnej prepúšťacej správy Univerzitetnej nemocnice L. Pasteura v Košiciach (č. I. 36 - 37 spisu) vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade bola v nemocnici hospitalizovaná od 16.11.2016 do 30.11.2016 (preložená z OAIM v Bardejove) z dôvodu poškodenia zdravia pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 06.11.2016.

18. Z Prepúšťacej správy Detskej fakultnej nemocnice Košice, Trieda SNP 1, Košice, (č. I. 38 - 40 spisu) vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade bola v nemocnici hospitalizovaná od 30.11.2016 do 16.12.2016 z dôvodu poškodenia zdravia pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 06.11.2016.

19. Z Prepúšťacej správy Špecializovaného liečebného ústavu Marína, š.p., Kováčová Kúpele (č. I. 41 spisu) vyplýva, že žalobkyňa v 2. rade absolvovala v ústave pobyt od 02.05.2017 do 30.05.2017 z dôvodu poškodenia zdravia pri dopravnej nehode, ku ktorej došlo dňa 06.11.2016.

20. Zo Znaleckého posudku č. 83/2018 z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie psychiatria, sexuológia, vypracovaného znalcom MUDr. Stanislavom Kollárom (č. I. 42- 52 spisu), vyplýva záver, podľa ktorého bola žalobkyňa v 2. rade stanovená diagnóza: Vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy, s počtom bodov 2515,50. Znalecký posudok bol vyhotovený z dôvodu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia vyplývajúceho z duševných porúch, ktoré sú následkom poškodenia zdravia utrpeneho pri dopravnej nehode.

21. Zo Znaleckého posudku č. 7/2018 z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvie chirurgia, neurochirurgia, vypracovaného znalcom MUDr. Petrom Levkušom (č. I. 53- 59 spisu), vyplýva záver, podľa ktorého bola žalobkyňa v 2. rade stanovená diagnóza: Vážne mozgové alebo duševné poruchy po ťažkom poranení hlavy, pourazová hemiparéza, následky poranení pľúc, plošné jazvy, s počtom bodov 4725. Znalecký posudok bol vyhotovený z dôvodu bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia za úraz zo dňa 06.11.2016. dopravnej nehode.

22. Z lekárskeho správ týkajúcich sa žalobkyne v 2. rade (č. I. 19-26 spisu) súd zistil, že táto v dôsledku úrazu utrpeneho pri dopravnej nehode navštevovala neurologickú ambulanciu v období od 01/2017 do

03/2018, internú ambulanciu v mesiaci 04/2018, psychiatrickú ambulanciu v období 03/2017 do 04/2018 a psychologické vyšetrenie v mesiaci 08/2018.

23. Z lustrácií S. J. v príslušných registroch (č. l. 148-149 spisu) súd zistil, že menovaná bola v období od 03.01.2019 do 02.04.2019 zamestnancom v Ústave na výkon trestu odňatia slobody pre mladistvých v Sučanoch s vymeriavacím základom maximálne 38,15 Eur. V období od 03.04.2019 do 25.11.2019 bola zamestnancom v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica s vymeriavacím základom maximálne 201,84 Eur. Ďalšie lustrácie menovanej (č.l. 151, 154) spolu s oznámením žalovanej prostredníctvom právneho zástupcu (č. l. 156-157 spisu) potvrdili, že prostredníctvom lustrácie v dostupných elektronických registroch boli preverené majetkové pomery vinníčky dopravnej nehody s negatívnym výsledkom.

24. Medzi stranami boli sporné tvrdenia, keď žalovaná namietala miestnu príslušnosť tunajšieho súdu s odôvodnením, že jej všeobecným súdom je Okresný súd Bratislava I. Žalovaná tiež popierala pasívnu vecnú legitimitáciu v danom spore a tiež neexistenciu príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a následkom v oblasti osobnostných práv žalobcov. Žalovaná žiadala zohľadniť okolnosti na strane vinníka dopravnej nehody. Súčasne žiadala zohľadniť skutočnosť, že primárna obeť dopravnej nehody - manželka žalobcu v 1. rade a matka žalobcov v 2. až 5. rade nebola v čase dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom. Toto tvrdenie nebolo medzi stranami sporné.

25. Podľa § 13 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), Na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

26. Podľa § 15 ods. 1 CSP, Všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

27. Podľa § 19 písm. b) CSP, Popri všeobecnom súde žalovaného je na konanie miestne príslušný aj súd, v ktorého obvode nastala skutočnosť, ktorá zakladá právo na náhradu škody,

28. Podľa § 41 CSP, Súd skúma miestnu príslušnosť iba na námietku žalovaného uplatnenú najneskôr pri prvom procesnom úkone, ktorý mu patrí; výlučnú miestnu príslušnosť skúma aj bez námietky na začiatku konania.

29. Podľa čl. 19 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, Každý má právo na zachovanie ľudskej dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti a na ochranu mena. Každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

30. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

31. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, Fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

32. Podľa § 13 ods. 1 až 3 Občianskeho zákonníka, Fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo

33. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

34. Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky.

35. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, Ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

36. Podľa § 853 ods. 1 Občianskeho zákonníka, Občianskoprávne vzťahy, pokiaľ nie sú osobitne upravené ani týmto ani iným zákonom, sa spravujú ustanoveniami tohto zákona, ktoré upravujú vzťahy obsahom aj účelom im najbližšie.

37. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 381/2001 Z. z.“), Poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťovnej zmluve.

38. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona č. 381/2001 Z. z., Poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

39. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z., Náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

40. Vo vzťahu k námietke žalovanej týkajúcej sa miestnej príslušnosti tunajšieho súdu súd uvádza, že predmetom tohto konania je náhrada nemajetkovej ujmy v súvislosti so zásahom do osobnostných práv žalobcov, ktorý má základ v dopravnej nehode, pri ktorej prišla o život manželka a matka žalobcov. Je nepochybné, že v zmysle § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. náhradu škody uhradza poisťovateľ poškodenému, pričom poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi. Z uvedeného vyplýva, že poisťovateľ, v tomto prípade žalovaná, uhradza ujmu za pôvodcu tejto ujmy poškodenému. Per analogiam tohto zákonného ustanovenia, ak škodu poškodenému uhradza poisťovateľ, uhradza mu aj ujmu, ktorá má pôvod v škodovej udalosti. Vzhľadom na to, že k dopravnej nehode, ktorá mala za následok stratu blízkej osoby žalobcov, došlo v obvode Okresného súdu Bardejov, prichádza do úvahy aplikácia § 19 písm. b) CSP, čo znamená, že tunajší súd je na základe výberu žalobcov súdom miestne príslušným. Z uvedeného dôvodu súd námietke žalovanej týkajúcej sa miestnej príslušnosti tunajšieho súdu nevyhovel.

41. V súvislosti s námietkou pasívnej vecnej legitímácie žalovanej súd poukazuje na skutočnosť, že aj po rozsudku ESD C-22/12 zo dňa 24.10.2013 ostala judikatúra aj naďalej nejednotná. Súd preto odkazuje na dôvody uvedené v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017. Pri výklade a aplikácii právnych predpisov nemožno opomíňať ich účel a zmysel, pričom platí, že súd nie je absolútne viazaný doslovným znením zákona, ale sa od neho smie odchýliť, ak to vyžaduje účel zákona, história jeho vzniku, systematická súvislosť a podobne. Súd ďalej poukazuje na právny názor Najvyššieho súdu SR v označenom rozhodnutí, podľa ktorého dôvodom, pre ktorý v čase prejednávanej veci neprichádza do úvahy predloženie vecí veľkému senátu bolo to, že v čase nasledujúcom po rozhodnutiach Najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/168/2009 a sp. zn. 3Cdo/301/2012 a zároveň predchádzajúcom rozhodovaní v prejednávanej veci spornú právnu otázku riešil a tiež vyriešil Ústavný súd SR. Tento skutočne vo viacerých ním posudzovaných veciach odmietol sťažnosti poisťovní namietajúcich porušenie základných práv rozhodnutiami všeobecných súdov ustalujúcimi krytie aj nemajetkovej ujmy pozostalých poistením podľa zákona o povinnom zmluvnom poistení. V rámci odôvodnenia uznesenia z 11.10.2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016 ústavný súd uzavrel, že pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2011 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú (imateriálnu) ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej unijnej regulácie. Aj keď to žalovaná rozporovala, je potrebné uviesť, že takýto záver je potrebné považovať za „obraznú vnútroštátnu bodku“ s diskusiou na tému krytia nárokov pozostalých po obetiach dopravných nehôd na náhradu nemajetkovej ujmy povinným zmluvným poistením zodpovednosti za škodu a pasívnej legitímácie povinných zmluvných poisťovní v konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy pred všeobecnými súdmi (k tomu pozri aj rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5Co/41/2019 z 12.12.2019).

42. Súd zároveň poukazuje na bod 13. odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/230/2017 zo dňa 28.03.2019, z ktorého vyplýva: „Na zasadnutí občianskoprávneho kolégia dovolacieho súdu, ktoré sa konalo 9. októbra 2018 bolo schválené na uverejnenie v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky aj rozhodnutie z 31. júla 2017 sp. zn. 6 MCdo 1/2016, ktoré bolo publikované v zbierke č. 8/2018 pod č. R 61/2018 v znení právnej vety: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obeť dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“. V uvedenom rozhodnutí dovolací súd vysvetlil, že pri výklade pojmu škoda pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. treba vychádzať z chápania tohto pojmu v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú“.

43. V súvislosti s prezentovaným právnym názorom súd poskytol žalovanej odpoveď aj na jej argument o neexistencii príčinnej súvislosti medzi dopravnou nehodou a zásahom do osobnostných práv žalobcov, ktorá je týmto daná.

44. Ustanovenia § 11 a § 13 ods. 1, 2 a 3 Občianskeho zákonníka patria k normám s relatívne neurčitou hypotézou, t.j. k normám, ktorých hypotéza nie je ustanovená právnym predpisom a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám hypotézu právnej normy z vopred neobmedzeného okruhu okolností vymedzil. Je teda na súde, aby z okolností konkrétnej veci dospel k záveru, či určitá osoba má nárok na ochranu a ak áno, na akú, v akej výške. Rozhodnutie súdu má pritom zodpovedať všeobecne prijímaným predstavám spoločnosti o spravodlivosti, zdravému rozumu, aj zásade primeranosti, ktorá je vlastná európskej právnej kultúre.

45. Zo znenia § 11 Občianskeho zákonníka vyplýva, že do rámca všeobecnej úpravy ochrany osobnosti patrí aj právo na súkromie. Obsah práva na súkromný život, ktorý je chránený, interpretoval v niektorých svojich rozhodnutiach, aplikujúc článok 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Európsky súd pre ľudské práva. Podľa tohto súdu by bolo príliš reštriktívnym limitovať tento pojem na „vnútorný kruh“, v ktorom môže jedinec viesť svoj vlastný život podľa svojich predstáv a úplne z neho vylúčiť svet do tohto kruhu nezahrnutý. Rešpektovanie súkromného života musí taktiež zahŕňať do určitej miery aj právo vytvárať a rozvíjať vzťahy s ostatnými ľudskými bytosťami (Európsky súd pre ľudské práva, rozsudok vo veci Niemitz proti Nemecku zo 16.12.1992, sť.č. 13710/88).

46. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby, spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby, zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Pod uvedené je potrebné subsumovať aj právo sekundárnych obeť (rozumej obeť, ktoré fyzicky ani nemuseli byť prítomné), ktoré v dôsledku straty primárnej obeť pri dopravnej nehode utrpeli ujmu v podobe duševných strastí, smútku, úzkostí, starostí, či beznádeje ako zásahu do ich osobnostných práv.

47. Zmyslom a cieľom poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov je pokryť z poistenia náhradu ujmy v najširšom význame slova. Riziko vzniku škôd pri prevádzke dopravných prostriedkov je vysoké a nie je opodstatnené obmedzovať poistné plnenie a prenášať ho na osoby, ktoré práve za účelom nepredvídateľných situácií sú povinne zmluvne poistené, vrátane vodičov (rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Cdo/228/2012).

48. Súd mal preukázané, že manželka žalobcu v 1. rade a matka žalobcov v 2. až 5. rade utrpela pri dopravnej nehode dňa 06.11.2016 zranenia, ktorým na mieste podľahla. S. J. ako vinník tejto dopravnej nehody bola za svoje konanie právoplatne odsúdená a bol jej uložený trest odňatia slobody. Nebolo sporné, že povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového

vozidla zn. Škoda Fabia, EČV: O. XXXBD, ktoré v čase dopravnej nehody viedla S. J., bolo uzavreté u žalovanej. Súd mal preukázané, že v súvislosti so stratou blízkej osoby, manželky a matky došlo k výraznému zásahu do osobnostných práv žalobcov.

49. Súd mal v konaní jednoznačne preukázané, že v dôsledku dopravnej nehody žalobca v 1. rade stratil svoju manželku. Stratil možnosť rozvíjať svoj osobný vzťah s ňou, zdieľať spoločný život. Úplne náhle a nečakane došlo k prerušeniu vzťahu s blízkou osobou, s ktorou bol v manželskom zväzku 27 rokov. Vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že žalobca v 1. rade smrťou manželky utrpel výraznú ujmu, ktorá poznačila jeho život, ktorý už nie je taký, ako predtým. Kvalita jeho života sa tým nepochybne zhoršila, keď v dôsledku nielen straty manželky, ale aj iných okolností súvisiacich s dopravnou nehodou, sa musí postarať o udržanie rodiny a na jeho pleciach spočíva aj starostlivosť o chorú dcéru - žalobkyňu v 2. rade. V priebehu konania nebolo preukázané, aby ujma žalobcu v 1. rade bola vyšpekulovaná. Žalobkyňa v 5. rade uviedla, že jej otec si mamu nezaslúžil. Žalobca v 1. rade to zdôvodnil tým, že manželka sa hnevila na jeho prácu, keďže robil v herni. Žiadnymi ďalšími výpoveďami žalobcov nebolo preukázané, aby vzťah medzi ich rodičmi bol problematický alebo zlý. Žalobkyňa v 5. rade zároveň dodala, že rodičov považovala za ideálny pár. Žalobca v 3. rade v tejto súvislosti uviedol, že rodičia sa pred ním nehádali a o žiadnych bližších problémoch medzi nimi nemal vedomosť. Smútok, bolestné prežívanie a bezmocnosť pri situácii, ktorú nemožno zvrátiť, ako aj šok z náhlej straty milovanej osoby boli podkladom pre záver súdu o tom, že v spojení s dopravnou nehodou a úmrtím O. O. došlo k zásahu do osobnostných práv žalobcu v 1. rade, ktorý sa ani na pojednávaní neubránil slzám.

50. Pokiaľ ide o nárok žalobkyne v 2. rade, žalovaná strana namietala, že žalobkyňa v 2. rade ako účastníčka dopravnej nehody utrpela mnohé zranenia a trvalé následky, tieto nároky si však môže uplatniť v konaní o náhradu škody na zdraví titulom bolestného, sťaženia spoločenského uplatnenia, etc. S týmto názorom súd zásadne súhlasí, no zároveň pripomína, že predmetom tohto konania nebola otázka náhrady škody na zdraví žalobkyne v 2. rade, ale otázka zásahu do jej osobnostných práv v dôsledku straty matky. V liste, ktorý žalobkyňa súdu predložila, ako aj z výpovede žalobkyne v 4. rade vyplynulo, že vzťah žalobkyne v 2. rade a matky bol blízky. Žalobkyňa v 2. rade sa narodila dcéra a bola to matka, ktorá ju odniesla do pôrodnice, bola to ona, ktorá ju usmernila v starostlivosti o malé bábätko, bola to ona, ktorá sa starala, aby mala pre novonarodené dieťa zabezpečenú základnú výbavu v rodičovskom dome. Súd považuje za významné na tomto mieste použiť jednoduchosť jazyka a uviesť, že aj stará múdrosť vraví, že ak človek príde o otca, stratí chlieb, ale ak príde o matku, stratí všetko. V konaní bolo preukázané, že žalobkyňa v 2. rade mala s nebohcou matkou blízky vzťah, že jej matka chýba, že chodí k jej hrobu a že s touto stratou sa nevie zmieriť. Zásah do osobnostných práv žalobkyne v 2. rade bol vykonaným dokazovaním nepochybne preukázaný.

51. Pokiaľ ide o nárok žalobcov v 3. a 5. rade, súd mal preukázané, že vzťahy medzi týmito dospelými deťmi a nebohcou matkou boli vrelé. Hoci obaja žalobcovia v tom čase pracovali mimo domova, s matkou boli v telefonickom kontakte, vyhľadávali jej blízkosť, hľadali u nej oporu. Súd mal preukázané, že obaja žalobcovia vnímali stratu matky zvlášť citlivo, keď žalobca v 3. rade kvôli matkinej smrti už nevycestoval späť za prácou do Čiech. Prejavom jeho citlivého prežívania bolo aj zistenie, že obviňoval otca z matkinej smrti, čo vyúsťovalo do rodinných konfliktov. Za zmienku stojí aj vyjadrenie žalobcu v 3. rade, že on už domov na Vianoce nechodí, že všetko je úplne inak. Je nepochybné, že Vianoce sú vo všeobecnosti považované za najkrajšie sviatky, počas ktorých ľudia vyhľadávajú blízkosť druhých. Žalobca v 3. rade stratou matky prišiel aj o radosť z prežívania týchto sviatkov, keď už blízkosť rodiny nevyhľadáva. Žalobkyňa v 5. rade stratou matky utrpela ujmu tým, že svoj blízky vzťah s matkou nemôže ďalej budovať a rozvíjať a okrem toho, blízkosť rodiny, ktorú držala pokope matka, už nevyhľadáva a domov nechodí. Aj v týchto prípadoch zásah do osobnostných práv žalobcov bol vykonaným dokazovaním nepochybne preukázaný.

52. Žalobkyňa v 4. rade bola v čase dopravnej nehody, ktorá ju pripravila o matku, maloletá a žila s ňou v spoločnej domácnosti. Súd mal aj z jej výpovede preukázané, že bola to matka, ktorá rodinu držala pokope, bola ich oporou. Po zistení, že jej mama zomrela, sa zrútila. Stratou matky žalobkyňa v 4. rade utrpela šok, musela vyhľadať aj odbornú pomoc, čo žalovaná strana v konaní nepoprela. Žalobkyňa v 4. rade smrťou matky na prahu dospelosti (v čase matkinej smrti mala 17 rokov) prevzala starostlivosť o spoločnú domácnosť, v ktorej žije s otcom, žalobkyňou v 2. rade a jej malou dcérou Nelkou. Súd mal v konaní preukázané, že osobný život žalobkyne v 4. rade je tým výrazne obmedzený a stratil na požadovanej kvalite, čo potvrdil vo svojej výpovedi aj žalobca v 1. rade. Strata matky výrazne zasiahla

do života žalobkyne v 4. rade, pričom jej smútok a bolestné prežívanie bolo cítiť a vidieť aj v priebehu výsluchu na pojednávaní.

53. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritériá závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s poukazom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú, k čomu došlo aj v tomto prípade.

54. V spojení s uvedeným súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo1402/2015 z 12.04.2016, podľa ktorého pri úvahách o výške náhrady nemajetkovej ujmy treba vychádzať z princípu proporcionality a zohľadňovať okolnosti tak na strane poškodeného (pozostalého) - najmä intenzitu jeho vzťahu so zomretým, ich vek, otázku komplexnej existenčnej závislosti pozostalého od usmrtenej osoby, či prípadné poskytnutie satisfakcie pozostalým, ako aj okolnosti na strane pôvodcu ujmy - najmä jeho postoj k prejednávanej veci, dopad udalostí do jeho duševnej sféry a mieru zavinenia, eventuálne spoluzavinenie usmrtenej osoby. Tvrdenie o preukázaní požadovaných skutočností je na žalobcov. Duševné útrapy spojené s prežívaním usmrtenia blízkej osoby je potrebné pre účely stanovenia výšky náhrady posudzovať primárne z pohľadu obvyčajného (priemerného) človeka a jej prípadné zníženie alebo zvýšenie je možné odvinúť iba od okolností, ktoré sú v rámci trestného konania riadne doložené a preukázané poškodeným. Názor vyplývajúci z tohto rozhodnutia je podľa názoru súdu, pri absencii konkrétne právnu normou definovaných kritérií akceptovateľný bez ohľadu na to, že nejde o názor najvyššej súdnej autority Slovenskej republiky, ale autority iného členského štátu Európskej únie, s ktorým má však Slovenská republika spoločnú históriu a príbuznú právnu úpravu.

55. Skúmanie zavinenia poškodeného na vzniku škody (§ 441 Občianskeho zákonníka) vykonáva súd v civilnom sporovom konaní aj bez návrhu (R 22/1979) a skúmanie tejto otázky nespadá do rozsahu viazanosti súdu v civilnom sporovom konaní inými rozhodnutiami (§ 193 tretia veta CSP), pretože trestným rozsudkom o odsúdení žalovaného bol súd prvej inštancie viazaný len v rozsahu rozhodnutia o tom, že bol spáchaný konkrétny skutkovo vymedzený trestný čin a že ho spáchal žalovaný, z čoho vyplýva, že rozhodnutie, ktorým bol páchatel trestného činu uznaný za vinného neznamená, že škoda bola spôsobená výlučne jeho zavinením. Ak sa okrem páchatela trestného činu na vzniku škody podieľalo aj konanie alebo opomenutie poškodeného, nie je súd v civilnom sporovom konaní o nároku na náhradu škody (nemajetkovej ujmy) pri posúdení spoluzavinenia poškodeného viazaný výrokom o vine páchatela (pozri napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/818/2004 zo dňa 14.10.2004 alebo rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo/612/2017 zo dňa 31.01.2018).

56. Vychádzajúc z uvedeného a s poukazom na to, že žiadna zo satisfakcií podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka nie je dostatočná vo vzťahu k závažnosti zásahu do osobnostných práv žalobcov, súd priznal žalobcom náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. U všetkých žalobcov zároveň zohľadnil skutočnosť, ktorá nebola sporná, a teda, že manželka a matka žalobcov nebola v čase dopravnej nehody pripútaná bezpečnostným pásom, čím primárna obeť nehody takýmto spôsobom svojím zavinením prispela k vzniknutej ujme. Súd u všetkých žalobcov zohľadnil aj skutočnosť, že vinníčka dopravnej nehody S. J. prejavila ľútosť nad svojím konaním, čo vyplýva z rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 5To/9/2018 z 20.05.2018 a sama trpí zlým psychickým stavom, čo v konaní nebolo sporné. Navyše žalobkyňa v 4. rade potvrdila, že S. J. im poslala list, v ktorom mala uviesť, že sa hanbí pred Bohom. Súd zohľadnil aj skutočnosť, že v konaní bola preukázaná nemajetnosť vinníčky dopravnej nehody. Všetky tieto súvislosti viedli súd k záveru, že požadovanú výšku náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú každý zo žalobcov uplatnil, je potrebné znížiť o 1/3. Na základe toho súd berúc do úvahy spôsobenú ujmu žalobcov v oblasti ich súkromného a rodinného života priznal žalobcovi v 1. rade ako manželovi nebohej a žalobkyňi v 4. rade ako dieťaťu, ktoré stratilo matku pred dovŕšením plnoletosti a jej závislosť na matke bola nepochybná, náhradu nemajetkovej ujmy každému z nich vo výške 20.000,00 Eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

57. Pokiaľ ide o žalobcov v 2., 3. a 5. rade súd navyše zohľadnil aj argument žalovanej, že predsa len ujma, ktorá týmto žalobcom nepochybné vznikla, musí zohľadňovať skutočnosť, že vo všeobecnosti

závislosť dieťaťa na matke po dovŕšení plnoletosti a po vytvorení si vlastného životného priestoru, je o čosi menej zásadná ako pri žalobkyni v 4. rade. Tomu podľa názoru súdu zodpovedá aj charakter a intenzita ujmy súvisiacej so zásahom do osobnostných práv. Na základe toho súd žalobcom v 2., 3. a 5. rade znížil oproti žalobcovi v 1. rade a žalobkyni v 4. rade náhradu nemajetkovej ujmy, u každého o 5.000,00 Eur, a preto žalobu v prevyšujúcej časti nad sumu 15.000,00 Eur u všetkých troch, zamietol.

58. V súvislosti s vysloveným záverom súd príkladmo poukazuje napr. na rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš č.k. 7C/256/2011-184 z 29. januára 2013 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline č.k. 8C/264/2013-223 z 28. októbra 2013, ktorými bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manželke zomrelého vo výške 20.000 Eur.

59. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Žalobcovia v 1. až 5. rade boli v konaní úspešní v základe nároku, keďže priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisí na úvahe súdu. Preto majú nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu z prísúdenej sumy.

60. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník v súlade s § 262 ods. 2 Civilného sporového poriadku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku môže podať odvolanie strana, v ktorej neprospech bol rozsudok vydaný (§ 359 C.s.p.). Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozsudku na Okresnom súde Bardejov. Odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v uvedenej lehote podané na príslušnom odvolacom súde (§ 362 ods. 1, 2 C.s.p.).

V odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 C.s.p.) je treba uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 C.s.p.).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 C.s.p.).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 C.s.p.). Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 C.s.p.). Odvolanie len proti odôvodneniu rozsudku nie je prípustné (§ 358 C.s.p.).

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak a) sa týkajú procesných podmienok, b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu, c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 C.s.p.).

Ak podá ten, kto je na to oprávnený, včas odvolanie, nenadobúda rozhodnutie právoplatnosť, dokiaľ o odvolaní právoplatne nerozhodne odvolací súd. Ak sa rozhodlo o niekoľkých právach so samostatným skutkovým základom alebo ak sa rozhodnutie týka niekoľkých subjektov a ide o samostatné spoločenstvo podľa § 76 a odvolanie sa výslovne vzťahuje len na niektoré práva alebo na niektoré subjekty, nie je právoplatnosť výroku, ktorý nie je napadnutý, odvolaním dotknutá. To neplatí, ak od rozhodnutia o napadnutom výroku závisí výrok, ktorý odvolaním nebol výslovne dotknutý, alebo ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu. Právoplatnosť ostatných výrokov nie je dotknutá ani vtedy, ak odvolanie smeruje len proti výroku o trovách konania, o príslušenstve pohľadávky, o jej splatnosti alebo o predbežnej vykonateľnosti (§ 367 C.s.p.).

Dokiaľ o odvolaní nebolo rozhodnuté, možno ho vziať späť. Ak odvolateľ vzal odvolanie späť, nemôže ho podať znova. Ak odvolateľ vezme odvolanie späť, právoplatnosť napadnutého rozhodnutia nastane, ako keby k podaniu odvolania nedošlo. Lehoty, ktoré majú plynúť od právoplatnosti napadnutého rozhodnutia, plynú v takom prípade od právoplatnosti uznesenia o zastavení odvolacieho konania. Ak sa odvolanie, o ktorom nebolo rozhodnuté, vzalo späť, odvolací súd odvolacie konanie zastaví. Ak sa odvolanie vzalo späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 369 C.s.p.).

Ak je žaloba vzatá späť po rozhodnutí súdu prvej inštancie, ale skôr, ako rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť, odvolací súd rozhodne o pripustení späťvzatia. Súd späťvzatie žaloby nepripustí, ak s tým protistrana z vážnych dôvodov nesúhlasí. Ak späťvzatie žaloby pripustí, odvolací súd zruší rozhodnutie súdu prvej inštancie a konanie zastaví. Ak je žaloba vzatá späť sčasti, použijú sa ustanovenia predchádzajúcich odsekov primerane (§ 370 C.s.p.).

Žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť (§ 371 C.s.p.). V odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou (§ 372 C.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.